

НОВІ ШЛЯХИ ЗАЛУЧЕННЯ ДО РЕЛІГІЙНИХ СЕКТ ЯК ПРАВОВА ПРОБЛЕМА

Нівня Ганна Олександрівна,
доцент кафедри соціально-
економічних дисциплін
Одеського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат філософських наук.

Пальшков Костянтин Євгенович,
доцент кафедри соціально-
економічних дисциплін
Одеського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат політичних наук

Релігія являє собою невід'ємну складову духовної культури людства. Навіть в умовах атеїзації суспільства, що мала місце за радянських часів зберігалася духовна потреба у релігійному переживанні, яку люди змушені були задовольняти в таємниці від держави. В сучасній Україні кожен має свободу світогляду та віросповідання. Однак через антирелігійну ідеологію, що панувала кілька десятиліть, відбулося переривання спадкоємності, що забезпечувала збереження християнської традиції. І наразі частина громадян, маючи потужний потяг до пізнання абсолюту, не мають розуміння як задовольнити цей важливий духовний запит. Подібна світоглядна криза зумовила формування сприятливого середовища для появи та розповсюдження численних релігійних сект.

Головною ознакою релігійної секти є її деструктивна діяльність. Поширення релігійних сект породжує серйозні соціально-правові

проблеми. Діяльність подібних організацій спричинює розривання соціальних, в тому числі, родинних зв'язків, призводить до злочинів, вчинених на релігійному ґрунті. Кримінальна спрямованість тоталітарних релігійних сект проявляється у вчиненні злочинів проти життя та здоров'я особи, проти статевої свободи та статевої недоторканості особи, проти власності і под. [2, с. 1].

Проповідуючи духовне збагачення людини, високі ідеали миру та гуманності, керівники сект насправді задовольняють лише власні інтереси. При чому, для досягнення цієї мети застосовуються методи суспільно-психологічних маніпуляцій. До таких технік належать передусім залякування, блокування доступу до зовнішньої інформації, «бомбардування любов'ю», збільшення психологічного тиску і под. Зазначені засоби неодмінно призводять до руйнування особистості адепта, при чому навіть подолавши вплив такої релігійної організації та покинувши її, людина опиняється у стані глибокої психологічної кризи [1, с. 63].

Залежно від спрямування релігійної діяльності розрізняють наступні види сект: 1. неохристиянські – їх лідери проголошують себе посланцями Христа (“Церква об'єднання”, “Сім'я любові”, “Слово віри”); 2. “східні” - походять зі Сходу (“Місія божественного світла”, “Ананда Марга”, “Міжнародне товариство свідомості Крішні”); 3. синкретичні - поєднують елементи християнства, буддизму та інших релігійних та філософських систем (“Церква сайєнтології”, “Біле братство”, “Новий Акрополь”); 4. Сатанинські – їм притаманні ритуальні жертвопринесення [3, с. 509].

Суттєвою складовою діяльності деструктивних сект завжди було заохочення до своїх ланок нових членів. «Агенти» подібних утворень «вербували» неофітів, за допомогою бесід із перехожими на вулиці, учасники такої релігійної організації як «Свідки Ієгови» і сьогодні шукають нових членів спільноти шляхом візитів до квартир за

випадковими адресами та розповсюджуючи специфічні журнали. Із розвитком цифрових технологій та розширенням інтернетпростору релігійні секти отримали нові засоби для заохочення adeptів.

Історично першим деструктивним культом, що мав представництво у віртуальному просторі постала спільнота «Небесні брами». Суспільний розголос організація отримала у березні 1997-го року через колективний суїцид учасників секти, що був покликаний врятувати їх душі [4].

Якщо наприкінці ХХ століття інтернет не мав достатньої популярності, то сьогодні його вплив на соціум не викликає сумніву. Розміщення інформації про секту в мережі має такі переваги для її організаторів:

- можливість формувати позитивний образ організації за допомогою створення ефектного сайту, сфабрикованих позитивних відгуків та відсутності зовнішньої цензури;
- анонімність та висока швидкість передачі інформації;
- легка вербовка нових членів, що виключає затрати часу та ризики зіштовхнутися з представниками правоохоронних органів, які виникають під час заохочення людей на вулиці [4].

Новим майданчиком для діяльності релігійних сект сьогодні стає платформа Youtube. Формат відео-ролика дозволяє встановити емоційний контакт з потенційним неофітом. Відео-матеріали, таким чином, мають напружену емоційну атмосферу, що створюється за допомогою специфічного саундтреку і, головне, із заохоченням харизматичного оратора. Подібні матеріали активно рекламуються, що дозволяє познайомитись з відео-роликом навіть тим користувачам, які не ставили собі на меті шукати інформацію, пов'язану з релігійною проблематикою.

Такий формат є ефективним, а отже, являє собою серйозну загрозу для суспільства. В першу чергу це стосується підлітків і молоді, які є активними користувачами інтернету, прагнуть духовного збагачення але

не мають достатнього соціального досвіду та чітко сформованих світоглядних орієнтирів.

Підсумовуючи вищезгадане зазначимо, що в умовах розповсюдження діяльності релігійних сект в кіберпросторі необхідним є пошук нових шляхів протидії та профілактики деструктивної діяльності вищезгаданих релігійних організацій, зокрема, виявлення інтернет-ресурсів, через які здійснюється залучення adeptів до зазначених об'єднань. Важливо також проводити планомірну просвітницьку роботу серед підлітків та молоді, спрямовану на формування адекватних уявлень щодо сутності діяльності деструктивної секти та розуміння ризиків, які загрожують її adeptам.

Література:

1. Волинець О. Вплив сект та новітніх релігійних організацій на свідомість українського народу / О. Волинець // Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку: Зб. наук. пр. — Львів, 2008. — Вип. 21 — С. 62-65.
2. Луценко І. Г. Протидія діяльності тоталітарних сект: кримінологічні засади: автореф. Дис. на здобуття наукового ступеня канд. Юрид. Наук: спец. - 12.00.08 «кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право». Харків, 2018 - с. 18.
3. Якімова С. Механізм кримінально-правового захисту в Україні, у зв'язку з новітніми тоталітарними релігійними рухами чи сектами / С. Якімова // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Юридичні науки. - 2017. - № 865. - С. 507-512.
4. Яковлева М. Особенности представительства деструктивных сект и экстремистских религиозных организаций в Интернете / М. Яковлева // Электронный научно-публицистический журнал

"Homo Cyberus". - 2017. - № 1 (2). [Электронный ресурс] - Режим доступа:

http://journal.homocyberus.ru/jakovleva_M_Osobennosti_predstavitelstva_destruktivnyh_sekt_i_jekstremistskih_religioznyh_organizacij_v_Internete. (Дата обращения: 24.04.2020).